

Můj betuško můj!

Trijdu z Vídně naviel som Tvoj listok už doma
jako odpoveď na mój list Tebe písaný z
Vídně. Chcem Ti ten pár slovy odporovať,
abyš v nektých veciach snad nepochybil.

Knihy které Ti pan Profesor, aneb snad p.
Director dal musis si nechat a podakovať
za ne, jestli ich ten zřetelno nemá
pořičané; pakli si ale v pochybnosti opitej
sa Ho, či Ti už daroval, či ten pořičal.

Potom mi nepřes mená těch p. p. Professo-
rov, i tye mi oznám.

Můj naslov písaváš chybně „Theologii Octo,
proto buduene pís takto

Seiner Hochwürden
Herrn Herrn Dr theol. J. M. Sturhan
Fr. A. C. Pfarrer und Consenior
zu
gr Seewitz. Hluboka

V inon přese dobře, to ma těš. Že chodis
do kostela, chvála Ti za to; to ale veď, že
právo nemá xiadon kňaz na světě kázat
in to Evangelium, jako to, křista Ježíse Pana
naseho! Jestli tedy kdo proti rautam Ewanji-
lium, které nam Sv. Katechismus verně vykládá
pře, ten nedobre, proklete čini, proto ale do
chrámu Božieho chodis nesmieme zanedbávat, věd

on složí z toho počes před Synom Brním. Když
Krystus Pan praví o ďáblovi nepraví tam,
že to byl člověk soudný, ale ďábel, nebo Satán.
A vše sluší veriti a poslušati Boha, jako bud'

Ty máš Biblii, Katechismus a Kanonál,
tam jedine pravda viery a cirkve našej léží
uschovaná.

Jestli zbadáš někte pokusenie o viery
pravěj, posnai si Toj myslietku do denní,
ka, nakladaj o Tom predmete, etory ja Ti
pochybnym nebo bludnym bude zdát do Kan.
uonala, Katechysmu, lebo Kiblie pately; w
tychto knihách najdes dostatečné prouenie.
Nad to lepsieho Ti nikdo nedá.

Prím Ti po slovenskij. Ty mi ten vždy
pis po česky, aby si ze cvičenia nevypadnul
ale na pravopis lepsie pozoruj. "korlij"
píšeš, 3^í osoba od korlín - it - z, piše sa ten
s i; "Kardan neděly", má být i; "directo-
rovy, komu? Directorovi, ures, jaro chlapo-
vi, mužovi atd. Ostatne toto sa mi zdají
viac chyby, pera byt, ináč dopr dobre
píšeš. Liarky ale často vynechávaš.

Jestli teraz nebudeš do školy do chodit,
nakladaj si sám úlohy nemecke, piš a pr.
píš a často sa s domácinmi shovaraj, naj

me ale dobre sa conjugacie nazpamätä ni a
repolvy si jabry. Mnoho slov sa ni ne,
meckych na zpamät. Latiniinu a vätinu
neracamekavaj. Latinske' ulohy, bratuš,
ke' totiz' uyppravly, opiry atd si pre
cvičenie pis.

Ke' Ti plovanie dobre ide, to mi je milé
očit, len sa upily, aly si darmo ani tam
neplatiš, ale dobry plovaci z plovárne
predpurskej vysiel. To Ti bude na pamiat,
ku z Predparku, kde jalo hovoris mäc
vela nepriatelov; to ale nie su Tvoji nep.
riateki, lez' Tvojho národu. Ty sa upily,
aly si casom mohol ctnotou, vierou, uie,
nošou a pevnym rázom či charakterom
porazit týchto nepriatelov. Teraz ja
len vo Tvojim frci teš na ten cas, keď
budeš mäc hodne ozbrojený, postavas
prot' vrakom národa Tvojho. Dobre w,
br', ze' redbas ni na tych co' Ti vavrä
"Tot' ch' Schlodak". I na Kryfta Pänc' vyft'
Kucala tuza' jezuzalemska' vselijalo.

Predavaj a vaka'vaji sa Mamuska, bratr
a sestry Tvoje. Vzorka ku forme listu si
vezmi z tohoto. Slušky vykonaj od nás u
Pani Biermanky a maj sa dobre.

V Helveten dne 11 juhi 1860

Tvoj

uprimný otec
Dr. J. K. Thurbaun

Šťastný můj milý!

Pozdravení ti nam spravil s hserem Turjin z Krevice, leu škoda že
jme nemohli ho při dopas, aby me eme ta kuli pias mohli,
a podakowat ja r twojim wostitelom. Teato listok, u listky,
teda ti leu do Stawalu porielam. Ja sum tak raneprazdny, že
w uronem nestihnem pias. Leu odpowam ti kolko mam, že uilam
newladzem při wstetij imnati mozij. Toto je uš 293⁷ list,
ktery toho wru pirem.

Rol sum tohoz me pias w zaleznej sache u Ven Dow lue,
wupijed. tyb je lam 14.000 ducw a drcela tu w hr same madarow.
Mam při pomoc wyponat na wydamu Biblii, glast u. Zákonu,
a jinych, whorlurobnych knih.

Lukowati me ja při nestasny tuzij nahode s Kosou, dy
tam wch, aby mi tolo potam, rancz s Kosou je seberpeinj, tma
a je weni hš dwaji w Kosowij rany umreli.

Okla'om Shronika nemozem ti eite shizit, w ho lam
nemam a neprohod' mi ist teraz do Viche, proxime ale
ti ho obwlem. O sady mi libil pan Driktor tui sa postan
rat, myj ale wci arby, ti mi urawit sam, popytaj sa tu,
u mi nas' pias o raty, ak ti porri, že me, teda ti form
da' zprawit, ak ti porri, aby pias, teda hrad napri a je
ti porlem peniaze. Ja nehem byt dotierany a tui sa wjin
elych neurazit dobrodmom Turjij s porielamim peněz.

Teraz na d'arwne wlasny tuzij: Sedm' rowelw mena samuelu
je 26. Augusta, Tymsa je porad u nús a porad poriadna row'ica

Zelaznicka by mala iť do Wiedne, ale uies penez, ker' som ja som postaral
sal w Neuendettelsau, ku je este nemam odpovede z tabala
Do Roztoku odporucujem Mucku nauku, Neidbrechu a
Justitorija. Tam ti, w teraz tam to veliku sa dobre drzi
a pilno studuju, id' mi vbi vela radosti.

Havolanke kraje su zem nepriateli starých Slovianow.
Citaj w Starozitnozach dla registra, Havelberg, Havlanice
Kapitola o nich. Zaujimal ma twój opis usly. Len mi w cas
do casu, ked ti pilnejši maie deputka pisawaj o tom. Potom
mi prilož prace tvoje nemecke a latinske, alych stupne
tvojich studi' mohol videt a teia sa z nich.

Do Mutie wchodni zajtra, ako uz z listow dravych vid
id' ja nam, Mamma, Kuzenka, Vladimír, Zdenka. Ma tam hrozne
jila ucenow sa siff. Traktori a studenapro slovenski ludie tam
ni' corpore! Preropski bystehovali sa wseti dobre drzali, aj na
Cernaie a Lajhova, ktori raz w Uleoni nebare chyrno sa trimali.
Leni veli a trawili peniaze. Wdri ako je to s tyrim Comenclauis
mi. Clavel dy bol opatrom pri nary mladeti, caklo sa do' na
vess tetu s diablom, a potom jej smatel najlepsii stoji Compro
mubrovany a zaharbeny. - Na Teba sa ma zo vrad dopyty, ach
a jady' hm je stasny ze sa vedoctvom dobrym Tvojho p. Directora
možem pochwalit. Len dyz mož, mytraz' as' do konca! Ustrovaj
w Nere skovaj, a s papery budei casni i veini. Daj to Pan Boh.

Tuza Luka tu vzi pri nas. Hlubocki kolow drbala jazy' w Gub. podst.
polku w Lippe 200 tolarow! Este som len chyr pracu, peniaze
este nedobli. To bude na Kostol lebo na slohu, nar' Ami, Pan Boh

jin to neplat. - Na dalkovici krátni přádniny, al také budete
mat, bych Ja rad vypravil do Merlenburgku, rajme k Radwui
královskému Wiek-owi do Krützowa, odpis mi predem ka' bys
mal také přádniny mat, vyprobt bych Ja u Direktora.
Tam su weliki mosenowia nasij mladeri. Rad bych atys i
tam ja oboznámil. Univerzita wotwora je utoište milé
nasij mladeri. Teraz je tam Droppa, Diamyska a Wolleny.
Ked' stihnem hudeu, pisat i' Direktorowi i' do Berlina.
Proza tui dost uz.

Wdeku a uprnu pozdranymí diff. p. Borghandta, p. Dr.
Krahnera, Herdlera, wétrých panow Jarowu a witelow a state
nich. Z Matie přijdeu orolo & aug. Myslim, je i' twój kíl
& okludu siat ne hude tu. Na zimnu budet ordeu potres
howera teplejci sady, alw su tyeto co ruz.

No a take maj sa mi doho. Pzechnaji Ja s' wúz Pan Boh
na zdrami i' d'awch duchowných, w dome a škole, a Pan
Jesú Kristus hude i' Jehu Amen.

V Ulbchom dni 31 jeha 1813

Tuší

uprimny' Otec
D. Starban

32B55

Sočenko nai!

Maj' teda vo Viedni! Kesto tako d'ľa-
 var u Hammeranda "z golv. Křtořm", to
 Tebe už nemůžem w ústet' nyst, keď za
 par dní, 15' lebo 16' júla oprti Vladimír,
 ktorý to potrebuje, už musíš do Viedne,
 navštíviť p. profesora Seberingho. Ak
 prídeš 12 júla rano, teda sa na Glaspine vyšpi,
 a potom weiter, orolo 6 1/2 w železnici do
 Cahnova. Tak bys dňa 13. ráno už bol
 v Lemni. Ak ale len 13 prídeš, teda
 musíš, keď chceš rano vyjsť z Viedne w Sast,
 ne si najat' furmana, bo Votawin's Wallnerow
 len w noci chodí z Cahnova. Weiter w vlak,
 ale idí' dva, jeden p'jdejší, druhý p'rsae,
 ty s tvojím skorsim musíš ísť, ak chceš o 10' ^{hod.} začať
 tí' Wallnerow Votawin's. Ináč' tento užij' oddo-
 si' po prvom wlaru a íb' vo Viedni sa zaobrieš
 voj'

a ten s druhým vládním věrným odjezdem, ten
musí v Celnové nouzovat a ne druhý den
si sám najat vyje.

Muz' my ta caráine s rasořm. Oba
tržišky, ten v Henvala; ten s rasořm
jme přijati a obru se teriti.

Muz' do vidění. Dopřevad' to Stařm Pan
do namění

Tržij

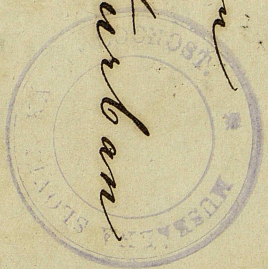
Hlb. d. 10/4 804.

Verných vorkov

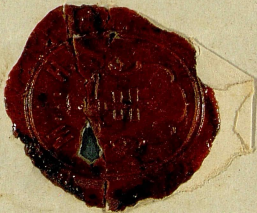
Sturban

Linnæus
Secretariae
Museum
Sturkham

in
Wien
in Gassen 3 in
Alloisbrun, in
Josephsstadt

32.B 55

31

Albani 20/1 865.

Milý náš Svesučko!

4

Ponáhlem sa odpovedať Ti na Tvoj milý listok z
dňa 16. januára! Den Tvojho videnia i my
sme si pripomínali a tie časť tünde, w ktorú
rych si prisel na svoj zjavil sa nám iba
ako dálny sen, z ktorého w lepsié sme
prebudiť sa dny. Ďakovali sme predie Panu
Bohu. A chválime ho za to, že nielen nás
tak predvine obstaral, wiedol, ale i na Tebe nám
sotko už radosti džiť dal, Tebe a iným detom,
nashim náš obch zachoval. Ani prosili sa
Pan Boh Duchom svojim hrdým a zachoval sa
ke dnam ešte lepším w úctni a nároch.
Prajem Ti to oba, ja a Mamuzenka Tvoja, a že
Sestry a bratia na naši modlitbu Amen rikajú, o
tam tiež môžeš byt ujisteny.

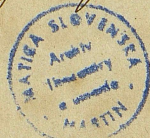
To je už čas do sanovania čo kedosi na tej
pošte robí! Tvojho listu k Wianociam, w ktorom
si maj detom obrátky a nam cenzuru pozis
portál i očknoch písať mal, sme my neurdeh
a nedostali ho. Mám už w podzrení polin
ain, že sa nuka' volao w listoch Tvojich, lež
vrak jedinika' posta ni spatoine vsehylizy
dnása. Budúme keď nepatni veš budet
písať neplai za list, wšak si ho ja ta vyplai.

tim, a keď si ho ktosi utradne, nech mu čerá na
predmian a aspoň mu platí nebudeme. Ježi
ale tári veči ponielat ľudet, cō majú ceau
teľv uýjnau napuť "Munich 10 1/2" na
adresu a zaplat taxu "Guldbriefow". Wei
T na to porlem peniaze. Wi si inai
nepomôžeme. A jari si to obrázky postat ?

But si raz písal, ze by si p. Superintendent
bol rád chcel vna dodas dat, nuť a odtah
nuť hrai ani v Ncho ani v Teba o tej
veči nepislo. Ješto nadeja, zelych rihí pre
dovreime na jar do Nemecka, raspoit i
do Merlenburga a wzumie sa i Teba nauť
mit! Hej! ako fidečo klope, ci nie? Nuť
sveturo mōj, velmi ma vola' na tuto touru
Dr. Lebening, ktorý tier sa spoji' do Merlenburga,
a chue mi aj walačim na cestu pomôet, ale
dvorja Mchajka mi stoji' w ceste, ze toby malo
byť w pôste, a ja mám vyušovanie dítok, a mu
ka, predca peniaze by ma to štalo veelie, eto
nych nemám. Mezi tm ešte nernecheivom sa
nadeje. Nar' teda o tom vne. Arby cheli, mu
setily sme sa mysvedies a znalion o spôsoboch
premačky a platon usarowých. A jalzoh
jim porlužit velie rád. Muselity mi 3.

námis kolko okow, jak asi drakeho vina a
a vo flarach, ci w budely ho cheli mas.
Tu jesto teraz od 10 zl - do 20 zl. vino
ke dostani okow - to jim tar poverz je
nar okow je 80 flar vlytavnijih vino,
vylh po Nemecku. Premawka perse nevinu
co stoji. Rozumie sa, ze jedni peniazety
stalo dobre i plansie vino pri premawke a
taky w jejich zysku bolo dasi tuna dobre
vino opatit. Kely tar 16 tolarow platih
za okow, dostality vino, zely 2 2 okow
cely Stendal sa rozozpienal a predaly i
i premawci i so sudom i expedicion stwa
na 10 grosi jim wysla 1 flara! A to sa mi
vid' laeno, ked pomyslun, co za vino w Nemecku
jim sa po 20 grosi pil. Prawda ze moje tai
stanie nieje sw. pismo, iba co do ceny vina,
ale premawcu ocenix nevinu s istotou. Len
venim, ze nemoze az drela tar barbarstvi
byť, aby preahowala 20 tolarow pri dvoch
okowoch od Modry do Stendalu.

Trdecim mi porodaw Trojih milych Schuis
szero i mojim i Ramuskyngim menom, ktora
sa strami radopi darowala jim w duchu, ze
Tebe tar istlouzty obraz svojho fideu poradit

32B 55

w deu Twójch narozenín. Nech jim Pan Bžh
odmeni lásku z Tebe láskou a milostí svou
jim hojnou.

Studijer hissorii. Nud Pan Wch pumahaj,
O Pegafa Twójho ja nestaraj, or leu nemalere
potrauy. Wes led naparies dušu w historii
luder undei, aro i or mroth Kopytharui. Pri
diporii Kúkarowaj častejšie do Safárika.
Opatri si dáro: Wendische Gussfassen um
L. Giesebrecht. Nelude si shodi me poepi, led
tam ja poobhedas na mieste po polkach hitorii
paobého w brzi proti Kústka národn nácho. Plus
in Lindu Satnu voll, unss in Satnu metmryfju
wawit Schiller a to na slowo plat'o poepi slo
wawrej. Len to je žiwé w nej, co nemá nij
mroij ziwota častého na sebe. Mna aspoň uslyš
nulych kmenow náris na Sati a wraute hitoria nero
keine djma. - Ci dostawat Srdola? Wadnoski
jim, si predplatit a p. Pauliny Toth Tebe i Vlach
mírowi darom posielat mroth pytal od unio
dovolenie. Chiel aj wrocienuum posielat, ale to
mije potrebné.

Prine su teda koncine zorganizowani, Turulila pod o.
Láskou. Moj Seniorat teraz zaleši z Mubwelo, St. Turaj, Ca.
Cowa, Kostolného a Bsiniec. Deti Ja daji prweine wstawat
Ldawi su i na Turaj Luke i ny. Pan Wch Ja opatruj a
pozehnaj na prweini diadost Twójho Otea Slurbang

Heluboki' d. 6 dubna 866.

Milý Svecorár!

Pojďte k vám domov. Ja som si to ináč predstaval
s Tebou. Myslel som, že budeš w štave prebriera tu
hlbočin ruku wedy. Nisi ale widim, že si to neide.
Nad to recitaci k Theologii powdania, nemôžeš ďalej
požívať dobrodenia tu k uelom kresťanskej Theologie
vyloženie.

Poželam si k p. Reditelni depe glatych, offtatnu
profim, aby si uypwical, čo potrebował budeš pro
Bodenbach. W Bodenbachu do Hodomina
k pospacié tyto zmiage. Ja us' nemôžem to zmysl,
aly potom, keď si ja odhodlal mi ja Theologii, cti
na teba mi narladati.

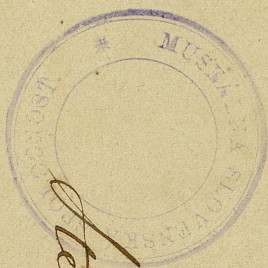
Pojďte na Magdeburg, Lipsko, Hajdany.
do Podmorli, (Bodenbach). Musis' si welman
na ušetro porosowat. Na esse mi rwarach mals
mat, tu Rabaty a Kappi'cu s knižkou Notni
zapisowat. Niti z uypam wist. Offtatnu dbr
zapisowani, odaj do Magarinn.

Swedwetwo si dej podpisat, pas totiz' stary
neer si widimowany' do Mezta. Na hwedwetwo
si neratudni.

U wctrych wdatuj sa a ber Proha reastuj.
Tvoj list piwul' puzve, prito i toto pozehni
moje ustanoweni. Stollmann bol u Teba?

Keby ja polniw ze Steudatu - alych pro Teba
mohal do Hodomina poslat, odni. Wctei sme
zdrami. s Proham astuj a bud' mysel twoja
ohatena' za Proha. Tvoj uipimij Ota Hurban

Artaar! Hunban

Artaar!

32B55

Slávno zhromaždenie Spirovateľov slovenských
v Turčejstváne!

Ku Dobám: „Tatranského“ ruchu, „Spolkov miernosti“, „Národnej Rady“, „Congressu Martinského z r. 1861“, „Zakladania gymnasia a Matice Slovenskej“ pripočítané bude v histórii rozvoja nášho i toto prvé zhromaždenie Spirovateľstva slovenského a ja ne, mohúc k najväčšej pojej láske a boju opobne dostaviť a k nemu hlásiť sa prítomne listkom týmto k celému obvodu a dráhu ideí a namerení čtených prijvateľov.

Nerovný som chybavá pri žiadnom z obťených šhrv. maždemí od 42 rokov, uverite mi Bratia keď hovorím, že ma v duši bolí osud mój, ktorý ma sputnaného drží teraz, takže nemôžem vyhovieť veľo páliacej trúbe stret. núc sa v bielej metropoli nášho prierejšieho života našo rodniého s Vami líbezní Bratia moji.

Bratavujem Vás teda Bratia už iba týmto slabým perom a z tej duše želim zhromaždeniu Vášmu rojného zdaru a šťastného prospechu! – V trdných týchto dobách, zvinených národmi nechtiacim podujat' za spásu svoji mier v čaríech ktomu veľmo príhodných, v trdných týchto dobách povolane je samostatné spirovateľstvo v prvom rade posdvihnúť jari stanicu, ktorú číheo neposkonnemí národného rozvoja a hlásiť v národe slovenskom na šic a dial podmienky bytu a blaha jeho.

Záplava nemravných námer nepriateľov bytu nášho počavšia sa terorizmom od rokov 40 ieh, pokračovavšia v dobe šibe, nie a po Krástej prestávke v zhabávaní fondov a urstaní, virní národných, literarných a vedeckých na jednej strane a na druhej v ordonanciach protizákonných namierených k vyniščeniu všetkých zákonom predpíranych lebo dovolených. Kredních škól národa slovenského a pokračujúca konečne už nielen v odopieraní nám pomoe spravodlivo narokovanej štátnej, ale i v úlisnom, morálne nás donucujúcom /in. Kremnom podporovaní cieľov pomadarienia národa nášho namieravajúcich. I zhabal nám nepriateľ bytu nášho roctivý náš majetok i niči nás jakremnými násimi morolmi napomahať a podpierať mordiarstva a ništenia náš! Humanne cieľe stavajú náro.

du pred oči a morálne nás ho podporovať ciele iné, ktoré sa
ich humanizmom domnelým kriča, totiž maďarizmus a renegatsvo najo-
havnejšie. Dnes oddaná národom slovenským obeť na prevarškove
ty humanne ciele, služi zaťra za dôvod vrahom mena slovenského, že
nič národa slovenského, bo všetci len maďarizmus napomáhajú.
Ach kdo vyčíta všetky úskoky, podvody, pretvárenosi a úlisnosti, kto
ými svedia nepriateľa národ náš ku jamovrakide? Tu otvoria ser-
tinec a zbierajú po národe slovenskom podpory, za ktoré potom uleho flo-
venské ^{šťastie} podporami národa svojho prekabátené ~~stávajú~~ a o národnosti a re-
cu prinášajú bývajú. Tu zabíja školu a zahradu malých, opatrov-
nabavených dieťok a zbierajú u národa grose, aby vraj pomohli dieťom.
Národ má svoj podstatk hodit moločku maďarizacie do hrtana. Vymyslia
cirkevnú podporovnu, dajú pre meno a k oslepeniu iných, jedny dru-
hej cirkvi otrupinku, aby potom otvorenými vrecami shrnati u pol
milliona luserauských Slovákov obeť, z ktorých Orekušovej potom
kupujú laene' duše k prevádzaniu terorizmu medzi evanjelickými
Slovákmi, uplácajú denunciantov, odmenujú renegatov atd. A ten pra-
covitý, tichý, pobožný, národ za treleho dňa fakto napomáha zradu
na sebe samom pachami.

V týchto okolnostiach prvou je povinnosťou toho verného zá-
stupcu národa slovenského, spirovateľova totiž jeho držať mu pale
na očach priepas záhuby, do ktorej ho takto takajú presibeli,
posmelúsi a úlisni nepriateľa jeho. Toto je archimierický bod, z
ktorého držať nám nádobno národ náš. Tak zabata se jedna
veliká mláka, z ktorej živ' sa žúkal ohavná renegatsvo flo-
venského, prebajúca, keľo národa a chypajúca ja dnepraxi ke
mrkve Rofsi jeho. Podporuj seba a svoje ciele národe náš.

Nejdem, Váš, Bratia cieni, ďalej zdržovať rozvody vojny a pre-
stavam píčať žiale a bole svoje pri tomto najbolavejšom mieste ran
našich národných. Všetko to zlo, čo prišlo na nás zo zlorečenej raky
vrahov našich je menším zljm, než toto zle, keď si národ sám pomáha
jamu záhuby svoje, kopat. Nechže si nemravníci ob čas vitaria, nech
ordonanciami svojimi zaujmajú terrain za terrainom, nech furová moc
prevádza svoje orgie na útraty predomia pojho, len nech národ sám
neprikladá polienka polietovania hodnie ku hranici podpálenej už
a čakajúcej na obei pojho, na národ náš slovenský, pomali pečený a už
už upeceným a zjedným bý najnici.)

V oštatnom, priateľa a Bratia moji veľo, veľo milovamí
a ctem' pridvam moj súhlas ku všetkému čo Vy v tomto vašom
šhromádem' ku blahu národa slovenského, sejs popelky
milovanej našej uravrete a ustanovite a zavazujem sa ko
všetkých mne este ku službam mojim stojacích sila xpoň.

Fznc-
pria-
telov
vsk

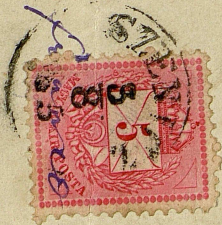
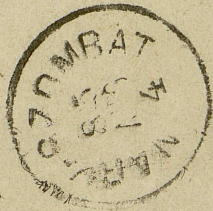
sobnosti na upravení větších toho verne pracovat.
Bož pomoci k naší slovi.

Rial sem v Helbokum dňa 3 Augusta 1885

J. Josef Mikolaj L. Hru

Opisovatel

Stahornitz
von Sieroxai
Spizvatek
Turban
via Oberberg
u. Turfbr. Hartme

32.055